

7'den 77'ye Sağlık

(Toplum Sağlığı ve Psikososyal Dayanıklılık)

Editörler

Prof. Dr. Salih YILDIZ

Öğr. Gör. Tuğba YAZICI AKIROęLU

7'den 77'ye Sağlık

(Toplum Sağlığı ve Psikososyal Dayanıklılık)

Editörler

Prof. Dr. Salih YILDIZ

Öğr. Gör. Tuğba YAZICI ÇAKIROĞLU

ISBN: 978-625-382-105-0 (Tk) 978-625-382-113-5 (3.C)

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Seda AYĞÜN

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Aralık, 2025

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA

Tel.: 0 (312) 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

7'den 77'ye Sağlık

(Toplum Sağlığı ve Psikososyal Dayanıklılık)

Editörler

Prof. Dr. Salih YILDIZ

Öğr. Gör. Tuğba YAZICI ÇAKIROĞLU

Ankara, 2025

ÖN SÖZ

İnsanlık tarihi, salgınlardan doğal afetlere, sosyal krizlerden iklim değişikliğine kadar sayısız zorlukla mücadele etmenin hikayesidir. 21. yüzyılın karmaşık ve hızla değişen dünyasında, bu zorluklar daha da çeşitlenmiş ve karmaşıklaşmıştır. Ancak aynı zamanda, bilimsel bilgi birikimimiz, teknolojik kapasitemiz ve toplumsal dayanıklılığımız da benzeri görülmemiş düzeylere ulaşmıştır.

“7’den 77’ye Sağlık: Toplum Sağlığı ve Psikososyal Dayanıklılık” adlı bu eser, toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesinde, aynı zamanda krizlere karşı toplumsal direncin güçlendirilmesinde gerekli olan bilimsel temelleri, uygulamalı stratejileri ve etik çerçeveleri sunmayı amaçlamaktadır.

Toplum sağlığı, bireysel sağlık yaklaşımlarından farklı ve daha kapsamlı bir perspektif gerektirir. Çevresel faktörler, sosyoekonomik koşullar, eğitim düzeyi, kültürel normlar ve sağlık politikaları, toplum sağlığının şekillenmesinde kritik roller oynar. Bu kitap, bu çok boyutlu yapıyı anlamak ve iyileştirmek için gerekli kavramsal araçları sunmaktadır.

Psikososyal dayanıklılık ise, son yıllarda giderek daha fazla önem kazanan bir kavramdır. COVID-19 pandemisi, Kahramanmaraş depremleri, iklim krizi ve diğer küresel zorluklar, toplumların ve bireylerin travmatik deneyimlerle başa çıkma kapasitelerinin ne kadar önemli olduğunu acı bir şekilde göstermiştir. Bu nedenle, sadece fiziksel sağlığın değil, psikolojik ve sosyal sağlığın da korunması ve güçlendirilmesi, toplum sağlığı yaklaşımlarının merkezinde yer almalıdır.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, değerli katkıları için içtenlikle teşekkür ederiz.

Umuyoruz ki bu eser, toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesine, krizlere karşı toplumsal direncin güçlendirilmesine ve daha adil, sağlıklı ve dayanıklı toplumların inşasına katkıda bulunacaktır. Çünkü sağlıklı bir gelecek, ancak toplumsal dayanışma, bilimsel bilgi ve etik sorumlulukla mümkündür.

Prof. Dr. Salih YILDIZ

Öğr. Gör. Tuğba YAZICI ÇAKIROĞLU

Gümüşhane Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Motivasyonun Nörofizyolojik Temelleri	1
<i>Ayşegül KURT KASAP</i>	

2. BÖLÜM

Stresin Fizyolojik Temelleri.....	13
<i>Ayşegül KURT KASAP</i>	

3. BÖLÜM

Menopoz Döneminde Kognitif Fonksiyonların Korunmasında Nöroplastik Mekanizmalar Ve Fizyoterapi Yaklaşımları.....	23
<i>Müşerref Ebru ŞEN</i>	
<i>Filiz ÖZDEMİR</i>	

4. BÖLÜM

Yediden Yetmiş Yediye Sağlık Okuryazarlığı: Yaşam Boyu Sağlık Bilinci ve Eğitim Yaklaşımları.....	43
<i>Hatice OĞUZHAN</i>	
<i>Gamze AKAY</i>	
<i>Elif Simay KOÇ</i>	

5. BÖLÜM

İklim Değişikliğinin Çocuk Sağlığına Yansımaları: Gezegen Hemşireliği	59
<i>Meltem ASLAN</i>	

6. BÖLÜM

Psikolojik Esneklik ve Stresle Başa Çıkma Stratejileri.....	73
<i>Uğur SARUHAN</i>	
<i>Yeşim SARUHAN</i>	

7. BÖLÜM

Antibiyotikler ve Antibiyotik Direnci: Küresel Bir Tehditin Anatomisi.....	89
<i>Yaprak ilayda YALVAÇ</i>	

8. BÖLÜM

Aşılar ve Mikrobiyolojik Korunma	103
<i>Yaprak ilayda YALVAÇ</i>	

9. BÖLÜM

Paramedik Mesleğinde Karşılaşılan Çok Boyutlu Zorluklar:	
Fiziksel, Mesleki Ve Psikolojik Risklerin Bütüncül Değerlendirmesi	119
<i>Elif Buşra HAMZAOĞLU</i>	
<i>Merve GENÇOSMANOĞLU</i>	

10. BÖLÜM

Aşı ve Etik: Bireysel Özgürlükler ile	
Toplumsal Sorumluluk Arasındaki Çatışma.....	131
<i>Elif Buşra HAMZAOĞLU</i>	
<i>Merve GENÇOSMANOĞLU</i>	

11. BÖLÜM

Afet Sonrası Yas: Bireysel Kayıp Deneyiminden	
Toplumsal İyileşmeye Sosyal Bilimsel Bir Bakış	143
<i>Öznur ÇINAR</i>	

12. BÖLÜM

Travma Sonrası Büyüme Üzerine Bir Literatür Taraması:	
Kahramanmaraş Depremleri.....	159
<i>Öznur ÇINAR</i>	

13. BÖLÜM

Biyoaktif Bileşiklerin Keşfinde Yenilikçi	
On-line HPLC Biyokimyasal Tespit Yöntemleri	177
<i>Uğur KARDİL</i>	

14. BÖLÜM

Dijital İkiz Teknolojisi ile Tip 2 Diyabet ve	
Hipertansiyon Uygulamaları	189
<i>Sedef ALATAŞ DEMİRTAŞ</i>	